

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foia apare în fie care
Sămbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia,
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVI.

Blaj, 20 Ianuarie 1906.

Numărul 3.

Invitare de abonament.

Rugăm pe On. abonenți, cari sunt încă în restanță cu abonamentul de pe anii trecuți, — să binevoiască a ni-l trimite fără amânare, pentru ca foaia să-și poată plăti datoriile sale.

Totodată rugăm pe toți, se binevoiască a-și renoi abonamentele pe anul 1906. cu prețurile de

12 Cor. pe anul întreg,

6 „ pe o jumătate de an,

3 „ pe un pătrar de an.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Parohiile dela sate.

I.

Nu poate să zică nime, că Biserica noastră nu s'a îngrijit totdeauna de bunăstarea preoților săi. Preaveneratul Consistor la conferirea vre-unei parohii, a fost mai totdeauna și cu anumite considerațiuni locale. A ales dintre concurenți pe acela, pe care afară de oficiul său îl legau și anumite interese personale de parohia respectivă. Și procedura aceasta a observat-o mai ales la conferirea parohiilor mai puțin dotate.

Este aceasta bine așa?

Foarte bine. În biserica noastră este aceasta o praxă atât de veche și atât s'a adevărit de bună, încât a te abate dela ea, este a pune în joc interesele comunelor întregi.

Și iată de ce.

Preotul nostru a avut și are și astăzi două oficii, unul este de preot și altul de econom. Ca preotul să fie și econom, îl constrânge însuși beneficiu, care în mare parte constă din câte 15—20 jugăre de porțiune canonică, din pământ, pe care îl lucră de regulă preotul cu argații săi.

Esarândarea unui astfel de petec de loc nu va putea acoperi nici odată lipsele zilnice.

Biserica noastră deci pentru a să îngrijă din cât să poate mai mult de interesele preoților săi, fiind-că fonduri de salarisare nu i-au stat la dispoziție, a trimis în parohii mai ales bărbați de aceia, cari pe lângă porțiunea canonică mai aveau ceva *propriu*, știind bine, că un astfel de preot, care e legat de comună, și prin al său, care s'a dus în parohie, ca de acolo mai mult să nu mai iasă, va lucra cu toate mijloacele pentru binele parohiei și al comunei întregi.

Unui astfel de preot nu-i va fi indiferent, că la o eventuală comasare unde și câtă porțiune canonică i-să dă, dar nu-i va fi indiferent nici aceia, că organele administrative cum aduc la sapă de lemn comuna, prin arândarea pășunatului, prin aruncuri pentru cine știe ce scop de dragoste comunală, prin ridicarea de școli de stat pe speșele oamenilor, căci între oameni îi este tatăl său, neamurile sale, ba chiar el însuși proprietar stabil în comună.

Am cunoscut un preot, care pentru a scăpa de un proprietar mare de pământ, a hotărît cu comitetul să ridice o școală pe speșele comunei, din subvențiunea votată comunei să se aducă în loc de un învățător 2, să se plătească și preotul, și pe scopul acesta au pus 92% arunc comunal.

Oamenii nu l-au simțit tare, că aveau puțin, dar le-a simțit bine cele 500 jugăre ale baronului, care pe lângă, că lucrătorii erau tare scumpi, a căzut sub povara dărilor și aruncurilor, și și-a vândut moșia unui jidan. Acesta după o jumătate de an a trebuit să plece, și toată moșia a ajuns în mâinile oamenilor, cari au împărțit între ei, și încă pe un preț destul de neînsemnat.

Astăzi aruncul comunal să acopere din taxa de pășunat de pe pășunea baronului.

Astfel lucră preoții stabili și pe cari ti leagă multe interese de parohiile lor.

Pentru „Telegraful Român”. În nrl dela 31 Dec. a „Telegrafului” mă atacă cineva pentru articolul, ce l'am scris în numărul de Crăciun al „Unirei” („Cătră frații din clerul tânăr”). Nu arată, nici nu încearcă să arete, că ceea ce am scris eu nu-i adevăr, — ci se acată de mine, care, după cât știe Dsa, „n'am scris nici odată obiectiv, nici odată n'am apucat peana în mână ca om de știință, ci totdeauna ca unit înverșunat și ca un și mai înverșunat dușman al neuniților”. — În cauza proprie nime nu e judecător, deci nici eu nu voi arăta că scriu obiectiv, și că din ce motive scriu, — aceasta se ține de competența cetitorilor. Decumva însă cineva mă judecă, trebuie să arete, că eu scriu neadevăruri, și că prin scrierile mele urmăresc dușmăni — din fapte concrete, și răsturnând aserțiunile mele.

Reflectez numai la calumnia predilectă: „scopul scuză (sînțește) mijloacele”. Protestanții s'au folosit de teza aceasta în anul 1872, ca să nimicească pe Iezuiți; azi se folosesc mulți de ea, când e vorba de a lovi în catolici. Catolicii au pus premii în două rânduri pentru o lucrare critică, carea va putea arăta, că într'adevăr învață Iezuiții o astfel de morală.

Părintele Roh a ținut misiuni populare în 1852 în Frankfurt (I. M.) La sfârșitul lor a zis de pe amvon, că dă 1000 fl. Rhen. acelu profesor dela facultatea juridică din Bonn și Heidelberg, care — după judecata corpului profesoral dela respectivele facultăți — va arăta critice, că Iezuiții învață o astfel de morală. Judecata nu și-a rezervat-o șie-și. ci îndată ce îi va anunța una din aceste două facultăți, că s'a găsit un astfel de om, ce a documentat, că Iezuiții aievea învață așa ceva, va trimite respectivului premiul. Nu s'a găsit însă nime.

Al doilea premiu l'a pus deputatul german, Dasbach. (E peste 4000 coroane). A concurs exjezuitul Hoensbroeck. Dasbach n'a fost îndestulit cu argumentarea lui Hoensbroeck, și n'a voit să dea premiul acestuia. Hoensbroeck l'a părît pe Dasbach la tribunalul de prima instanță, care a declarat, că chestia nu se ține de competența sa. Asemenea a declarat și tribunalul de a doua instanță. Hoensbroeck a apelat la tribunalul

suprem provincial, care a declarat, că din argumentele aduse de Hoensbroech nu se poate dovedi, că după iezuiți, scopul sfințește mijloacele. — Măcar că Hoensbroech a scris mai multe cărți și broșuri despre tema aceasta.

Lucrul a ajuns prea departe, atât catolicilor cât și dușmanii lor erau curioși, cese va alege din lucru, mai ales că cel-ce juca rol era unul, care însuși a fost iezuit. Hoensbroech nefiind îndestulit cu sentința tribunalului provincial a apelat la forul suprem, la tribunalul imperial. Acesta puse și termen de pertractare. Hoensbroech n'a așteptat termenul, și și-a retras apelația. Aceasta a fost la sfârșitul lui 1905.

Premiul lui Dasbach stă și azi, și cred că și a lui Roh, care în 1902 era depus la parohul Richter din Bocholt (Germania). — Dacă cineva socotește ca și Dl ce mă acuză, pe mine, că mă unesc și cu Belzebub, — fiind dânsul om de știință și obiectiv, cerceși norocul, căci lucrarea poate fi cât de scurtă, și forul suprem sunt autoritățile din Germania, deci nu-i sunt suspecte.

Fraților din clerul tânăr le recomand să cetească articolul respectiv din „Telegraful“ ut audiatur et altera pars, și și pentru tonul de dragoste inspirat autorului de sărbătorile Crăciunului. Remâne totuși simptomatică mânia, ce o arată scriitorul acelor șire, când este vorba, să se adreseze un cuvânt de îmbărbătare și incurajare fitorilor apostoli ai bisericii mele gr. catolice. Ori doară în biserică, căreia slujește „Telegraful“, nu se îndatinează oamenii să se intereseze de astfel de lucruri? Chestie de gust! Viena la 14 Ian. n. 1906. — Ioan Bălan.

Pentru „Gazeta“. — Primul nostru din numărul trecut, foarte inofensiv și foarte fa-

vorabil „Gazetei“ a surescitat, pe neașteptate, susceptibilitatea acrsteia. Era vorba, că marele jurnal ce se proiectează, să țină cont și de gazetele noastre existente precum și de gazetarii nostri. Un *pium desiderium* acesta, pe care și noi îl aflăm din cale afară optimist. Dacă „Gazeta“, la astfel de articole cinstite, ține să răspundă cu invective, o poate face. Să vede că vrea să se izoleze de întreaga presa românească. Cu toată părerea noastră de rău, nu ne putem pune împotriva acestei dorințe răsboinice.

CORESPONDINȚE.

Sfințire de biserică.

Parța, la 19 Decembrie 1905.

Parța e o parohie înființată la 1864 prin trecerea la s. Unire a unei părți însemnate a locuitorilor români, în frunte cu parohul lor Ioan Murgulovici. Cu ocaziunea trecerilor din 1864 a fost rămas în posesiunea a lor nostri și biserică, dar în urma sentinței comisiei administrative a comitatului Timiș în scurt timp au reocupat-o iarăși Sârbii. De atunci cultul divin pentru credincioșii nostri se ținea în capela așezată în localuri închiriate.

În 1893 se născu ideea zidirii unei biserici, și ca cuvântul trup să se facă, parohul de pie memorie Ioan cândva Dumoniu, convocă poporul la o consfătuire, cu care ocaziune propune, ca fiecare, conform stării materiale, se ofere ceva pentru noua biserică, oferind însuși 5000 cărămidă arsă, prin ce a însuflețit pe cei prezenți într'atât, că în aceea adunare s'au însinuat 100,000 cărămidă.

Văzând acest rezultat înbucurător,

parohul, a plecat mai departe, și a deschis o colectă generală, pornind însuși cu ea prin țară; nesocotind morbul greu de care suferea, a cutreerat aproape toate părțile locuite de români, adunând o sumă destul de însemnată; mulțumită aceluia, cari cu inimă bună și cu mână largă au potențat zelul și au câștigat mângăiere preotului însuflețit și iubitor de podoaba casei Domnului și puținului popor din această parohie.

Tot atunci s'a făcut o reprezentare la Ministeriul de culte, care, spre scopul edificării a asemnat suma de 10,000 cor. care s'a elocacat spre fructificare până când s'a început zidirea, din aceștia s'a compus fondul zidirii noii biserici din Parța.

Pe când ideea se apropia de realizat, parohul, care și-a pus de deviza vieții ridicarea acestei biserici, încetă de a mai trăi, după un morb greu și îndelungat. — D-zeu să asculte rugăciunile, ce se înalță dintre pereții acestei clădiri atât de mărețe pentru sufletul lui și iertându-i ce în această viață a greșit ca un om, să-i facă parte cu dreptii; — din care cauză s'a amânat și zidirea până-ce s'a denumit actualul preot, în persoana Onorabilului Petru Muntean.

Zidirea s'a început în toamna anului 1904, punându-se încă în acea toamnă sub coperiș, ca peste iarnă să se așeze și să se uște. Lucrările s'au continuat în anul următor, împlinind toate lucrările jugali credincioșii. Pentru cari laudă și mulțumită preotului, căruia nu i-a fost greu a cerceta adeseori casele credincioșilor săi pentru a-i îmbărbăta, însufleți ori îndemna la împlinirea acelor lucrări, ca astfel din banii colectați să rămână și pentru zidirea unei școli, care în curând se va și zidi.

Noua biserică s'a predat cultului divin

FEUILLETON.

Dela curtea cu jurați.

Curia regească nimiciind sentința forului prim, a dispus reinnoirea procesului pornit contra lui Socrates pe baza §§. 190. și 171. a C. p. Între motivele aduse de Curia regească figurează în locul prim inexactitatea comisă la investigarea din a. 398. a. Ch. n. căci părții acuzate nu i-s'a permis studierea actului de acuză. De altcum însă și curtea cu jurați de atunci nu s'a constituit în regulă, căci între jurați erau mulți oameni de ai guvernului.

Procuratura regească a dispus, ca noul proces să se pertracteze la tribunalul din Brustureni. Acuza e susținută pe aceleași motive, că cea din a. 398. Arată, că Socrates a călcat §. 190. din C. p. carele vorbește despre exercițiul liber a religiei, folosind în adunări publice expresiuni batjocoritoare la adresa zeilor vechi, și făcând propuneri pentru aducerea de zei noi; păcate prevăzute în §. 171. a C. p.

Pertractarea finală s'a ținut în 1 Ian. a. c. pe lângă un interes deosebit al publicului din Brustureni și jur. Între ascultători s'a remarcat mulțimea neobicinuită a filozofilor — de filologia clasică — și a studenților din clasele superioare. Cești din urmă și-au manifestat demonstrative simpatia desinteresată față de acuzat, carele nelăsând după sine nici o carte scrisă, n'a contribuit la înmulțirea materialului, ce se propune în școlile de mijloc.

Pertractarea o conduce judele Nobil. Procuratura o reprezintă ursuzul Câmpean, iar de apărător gratuit s'a însinuat simpaticul avocat Dr. Bruscul.

După cetirea acuzei, presidentul ascultă pe acuzat. Bătrânul răspunde cu minte și liniștit la toate întrebările.

— Cum te cheamă? întrebă presidentul.

— Socrates.

— Unde lociești?

— În Pantheon, etaj, I. nr. 1.

— Ești însurat ori ești june?

Fața venerabilului bătrân se întunecă. Începe a tremura și răspunde măhnit:

— Sum însurat, țin pe Xantippe.

— Ce ocupațiune ai?

— Dau lecții private, de present sum profesor suplent provizor interimal.

— Ce cualificațiune ai?

— Am absolvat gimnaziul, dar „filozofia“ n'am terminat-o.

— Primit-ai la timpul său acuza?

— Da, un exemplar șapirografat.

— Ai înțeles punctele de acuză?

— Da le-am înțeles, dar numai cu multă greutate.

— Cum așa?

— Mintea mea dedată a gândi limpede, nu se poate împretini cu apucăturile stilului curial.

— Te simți vinovat?

— De fel, de cumva nu mi-se impută de păcat aceea, că n'am sărutat tălpile ochiocrăției.

— Ce va să zică aceasta?

— N'am aprins tămâie înaintea gusului mârșav a plebei extrem demoralizate.

— Din acuză s'ar părea, că Dta n'ai dat cinstea cuvenită zeilor recunoscuți de stat?

— Pe vremea mea statul n'avea frică nici de zei, nici de oameni.

— Ești acuzat mai departe, că urgit-ai în portarea unor zeități noue.

— Nu se poate, căci după cât știu eu în budgetul statului nu s'a preliminarat nici un ban spre scopul acesta.

— Se va dovedi cu martori, că Dta te-ai exprimat foarte batjocoritor despre Iupiter.

— Pe barba mea! dle president, acuza e nedreaptă, căci eu am respectat în de ajuns pe acest domn, ba amăsurat zdruncinatei mele stări finanțiere i-am adus și jertfe din când în când, barem câte un pic de smirnă.

Presidentul răscolește aceluzele și punând mâna pe una, zice:

— Din fasiunea unui martor se vede, că Dta și-ai permis glume neiertate față de aventurile de dragoste ale lui Iupiter.

— Și acum susțin, că apucăturile folosite pentru a intra în grația Danaidelor ar fi făcut cinste unui finanțier de frunte, iar cele față de Europa unui măcelariu sdravân, dar nici de cum unui zeu ca Iupiter. De altfel cu treburi de acestea nu m'am prea ocupat.

— Dta ai vorbit înaintea unei dame, că frumoasa Venus folosește tot felul de cosmetice.

— De unde, numai de pudră a fost vorba.

— Ce părere ai avut despre religia statului?

prin binecuvântarea ce s'a săvârșit în 1905 Decembrie 19 st. n. prin Revssmul Domn George Telescu, canonic, protopop districtual, ca delegat eppesc, cu asistința M. On. Corneliu Teaha, protopop și paroh în Liget, George Muntean paroh în Ghilad, Mihail C. Jivanca paroh în Petroman și Petru Muntean paroh local.

Binecuvântarea s'a început la 9 oare a. m. prin sfințirea cea mică a apei, cu carea stropindu-se biserica dinlăuntru și din afară, se începe s. Liturgie, fiind ticsită biserica de popor. Cântările liturgice și răspunsurile le-a executat armonios corul tinerimei grațiat din loc, dirijat de harnicul învățător Nicolau Lugoșan. La finea s. Liturgii a rostit Revssmul Domn canonic George Telescu cu multă vârvă oratorică, predica, despre „biserica ca școala cea mai veche a poporului“, îndemnând poporul să cerceteze biserica și să nu-și subtragă filerul său dela înfrumșetarea casei Domnului. După s. Liturgie, care abia câtră 1 oară s'a finit, a urmat prânzul la casa parohială.

Un oaspe.

A P E L

cadru publicul român din Regatul ungar, pentru participare la expozițiunea generală română din 1906,

(Continuare și fine).

V. Agricultură și alte ocupațiuni înrudite cu aceasta (silvicultura, horticultura vieritul, creșterea vitelor, pescăritul, vânatul, etc.) Această secțiune va avea să arate cum, ce și cât producem în acest ram al producțiunii naționale și va putea cuprinde prin

urmare tot ce sub aceste raporturi va fi de interes pentru vizitatori, anume: date statistice, planuri de exploatare, instalațiuni, unelte și produse agricole (toate acestea în natură, în miniatură ori chipuri).

Pentru aranjarea acestei secțiuni se va cere concursul Reuniunilor noastre agricole, cari vor fi rugate a stabili un program detaliat pentru adunarea și alegerea obiectelor.

VI. Industria. În această secțiune se vor prezenta meseriile ce se practică în sânul poporului nostru (afară de industria de casă), apoi industria mare, în cât există, și în deosebi și industria minieră; și anume se vor arăta materialul ce se întrebuintează, procedurile ce se uzitează și și produsele diferitelor ramuri.

Și în această privință se va cere concursul corporațiilor și cercurilor de specialitate pentru stabilirea modalităților înzestrării secțiunii, ca să se expună numai obiecte mai de valoare, cari se vor putea transporta fără greutate prea mari și nu vor fi supuse stricăciunii.

VII. Istoria poporului nostru, prezentată prin acte, documente, obiecte și chipuri de interes pentru istoria noastră politică, și anume atât prin cele ce se află în posesiunea „Asociațiunii“, cât și cele ce se vor pune la dispozițiune de alte corporațiuni sau de particulari.

VIII. Știința și literatura. Secțiunea va cuprinde scrieri, aparate, preparate și alte lucrări științifice ale Românilor din Ungaria, producțiunea lor literară și presa lor periodică. Pentru înzestrarea secțiunii se va face apel la savanții și scriitorii români de origine din patria noastră (eventual la familiile lor.), apoi la bibliotecile, la corporațiunile noastre științifice-literare și la redacțiunile gazetelor noastre.

IX. Secțiunea retrospectivă va prezenta portretele și reliquiile bărbaților noștri cari s'au distins pe teren politic, științific, literar economic sau cultural, apoi peste tot obiectele de interes pentru istoria noastră culturală. Înzestrarea ei se va face ca și a secțiunii VII.

X. Artele frumoase (pictura, sculptura și muzica), prezentând artiștii români și lucrările lor, instrumentele de artă, și în fine instituțiunile și societățile artistice cu întocmirile lor. Materialul pentru această secțiune se va cere dela artiștii români (event. dela familiile acestora), dela societățile artistice și se va întregi cu obiectele ce vor sosi dela alte corporațiuni sau dela particulari.

XI. Industria de artă, cu lucrări de artă decorativă, executate de artiști sau diletanți (incât nu aparțin altor secțiuni, s. ex. industriei de casă etc.) Adunarea obiectelor se va face cu ajutorul despărțămintelor „Asociațiunii“ și a comitetelor locale.

XII. Biserica ort. română din Transilvania și Ungaria, prezentând istoria ei, stările de astăzi, instituțiunile bisericesti, bisericile și odoarele lor. Pentru aranjarea secțiunii Comitetul central se va adresa la autoritățile bisericesti competente.

XIII. Biserica unită română. Această secțiune se va aranja ca și cea premergătoare.

XIV. Școalele române, prezentând date statistice despre institutele noastre de învățământ, primare și secundare, întocmirea și istoria lor. Datele și obiectele de expus se vor cere pentru școalele confesionale primare dela autoritățile bisericilor ce le susțin, iar pentru școalele secundare dela direcțiunile acestora.

XV. Instituțiunile noastre culturale „Asociațiunea pentru literatura ro-

— Ca filosof am socotit-o de foarte rațională, deoarece servia minunat interesele josnice a publicului. — Ca om privat mă țineam de secta ortodoxilor, iar nevastă mea Xantippe — de sine înțales — de cea a neologilor.

— De ce zici: „de sine înțales“?

Acuzatul răspunde cu resignațiune:

— Așa era naturelul nevastei mele!!!

— De regulă unde-ți ținesc lecțiile?

— De oarece nu eram în grația celor dela putere, dădeam oare unde puteam: pe stradă și în localuri publice. La mine acasă era cam strimț!!!

După ascultarea lui Socrates urmează procedura probătoare. Întră dramaturgul Melitos, care în procesul din a. 398. figurase ca actor. Poartă frizură bătătoare la ochi și pășește de tot arogant. Vorbește tot în versuri.

— Ce ști despre perversitatea lui Socrates? întreabă presidentul.

— Pe toți zăi! multe, multe de tot, colossal de multe și așa lucruri grele, încât la anzul acelora orcanul turbă, iar șerpii de pe capul Meduzei șueră cumplit încrucșiindu-și învenimatele lor limbi.

Presidentul face atent pe martor, că la timpul său va trebui să joare pe cele spusă, deci să încunjure frazele.

— Bine. Voia vorbi „sans phrases“. Acest bătrân hârbit, care mereu aducea jertfe Vinerei, și nu odată se tăvălia pe altarele lui Bacchus, acest bătrân zic batjocoria cu multă răutate pe marele Iupiter, și necinstea cu vorbe murdare virtuțile neperitoare ale Junonei.

— Și anume ce vorbe a zis la adresa lui Joie?

— Odată a susținut în public, că Iupiter n'ar respecta credința conjugală.

— Adevărat e, că Dta ești dramaturg? întreabă apărătorul.

— Da. Am scris mai multe piese. Câteva au fost jucate cu mult succes de diletanții de pe atunci. Între altele „Scalda Diane“ a plăcut foarte mult publicului.

— Și ce a zis Socrates despre pieza aceasta?

— Dacă-mi aduc bine aminte, a zis, că mai scandalos, decât pieza numai autorul poate fi.

— Tot respectul! răspunde apărătorul.

Al doilea martor e un măiestru cu numele Anitos. Prospicia destul de prost, dar făcând guvernului mai multe servicii de cortez ocupase câteva funcțiuni mărunte.

— Ce ocupațiune ai? întreabă judele.

— Să trăiți die jude, sum vorilist după avere.

— Ce ști despre Socrates?

— Vorbia de rân pe zăi, mai de cu samă pe cei mai bătrâni.

— N'ai ști spune, ce zicea anume?

— Să trăiți die president, vorbea așa de sus, încât eu nu pricepeam nimica.

— Ce om era Socrates?

— Era tocmai vecin cu mine. Totdeauna l-am văzut beat venind acasă.

— Dta erai beat?

— D'apoi când eu, când el, dar de regulă amândoi.

— Și ce făcea Socrates, când era beat?

— Își bătea nevasta!

— Pe Xantippe?

— Da, mă rog die jude. O bătea cu băta.

(Mare senzație în public.)

— Ce zici la vorbele acestea? se adresează presidentul către Socrates.

— Aceasta mi-ar fi fost idealul cel mai ideal, dar tot decursul căsniciei mele e dovadă neresturnabilă, că utopiile utopii rămân, răspunde Socrates cu un zimbet ironic.

După ascultarea mai multor martori neînsemnați întră Xantippe, nevasta acuzatului.

Vestita matroană întră în sala de pertractare cu mâinile pe șolduri. Toate soacrele o fixază cu un respect deosebit.

— Dta vei fasona numai dacă ai plăcere, legea nu te obliga, începe judele.

— De așa fi datoare, nici n'aș face-o.

— Ce fel de om era bărbatul Dta? Era el nereligios?

— Mai mult negaiant.

— Cum adevărat?

— Nu m'a dus la nici o serbare olimpiadă. Dacă era în Athena ceva petrecere și-i ziceam să mergem și noi, Dlui începea a-mi ține lecții de morală. M'am săturat de un așa bărbat drăguț.

— Anume, ce lecții îți ținea?

— Încetul cu încetul se face oțatul. Mai bine azi un ou decât mâne un bou. Numai cât nu era nici ou nici bou, deci să nu se mire nime, dacă eu tot mereu îmi eșam din țitini.

— Dreptu-i că bărbatul Dta te-a bătut în mai multe rânduri?

mână și cultura poporului român". Asociațiunea aradană și cea din Maramurăș. Societatea pentru fondul de teatru român, și celelalte societăți culturale din țară, vor expune aici documentele și obiectele ce privesc istoricul lor, instituțiunile ce le susțin, publicațiunile ce le-au editat, etc.

XVI. Băncile noastre din țară vor prezenta ca și la expozițiunea din Sibiu în 1905 — stările lor de astăzi, dezvoltarea și întocmirea lor, instituțiunile ce le susțin, publicațiunile lor, etc. Pentru aranjarea acestei secțiuni se va face apel la Delegațiunea Băncilor române.

În scopul de a înzestra toate aceste 16 secțiuni, împreună cu casa țărănească din Transilvania, în condițiuni cât mai multămitoare și de a prezenta în pavilionul Românilor din regatul ungar, un tablou sistematic unitar și complet al individualității noastre etnice, a stărilor noastre și a tuturor manifestațiunilor vieții naționale a poporului nostru, Comitetul central s'a înțales cu Comisariatul general din București, ca pregătirile Românilor din Ungaria și Transilvania pentru expoziție, să se facă exclusiv numai cu intervențiunea organelor „Asociațiunii” și că toți câți vor voi să participeze la expozițiune, vor avea să se adreseze pentru informațiuni și plasarea obiectelor, fără excepțiune, numai la Comitetul central în Sibiu, pentru-că numai astfel va fi posibil de a face selecțiunea cuvenită între obiectele de expus și de a împiedeca expunerea unui material fără valoare și necorespunzător scopului urmărit.

„Asociațiunea” din a sa parte va institui, prin organele ce le va exmite și cu ajutorul despărțămintelor sale în toate centrele mai însemnate ale comitatelor locuite de Români, câte un *Comitet local*, care să or-

ganizeze și conducă lucrările pregătitoare și colectarea obiectelor.

Și până la timpul când aceste Comitete locale, în cari vor fi invitate și dame române și a căror adrese se vor publica în timpul cel mai apropiat, — își vor putea începe activitatea, publicul român din țară se va putea orienta din cele comunicate mai sus cu privire la împărțire și cuprinsul secțiunilor pavilionului, și toți câți vor putea și vor voi să participe la expozițiune, vor putea începe pregătirile necesare ca să poată trimite obiectele de expus la timp potrivit și ca pavilionul nostru să poată fi pe deplin înzestrat până la deschiderea expozițiunii, de care ne desparte abia o jumătate de an.

Apelăm deci la toți pretinii culturii poporului nostru, cari se știu încălzii pentru idealurile noastre naționale și nu se retrag nici dela muncă și jertfe pentru înaintarea intereselor noastre obștești, să se pună pe lucru, să adune ce este de adunat, să îndemne unde va fi de îndemnat, ca participarea noastră la Expozițiunea generală română din 1906, să devină o mare și deamă manifestațiune națională a Românilor din Ungaria și ca acestia să se prezinte la marea sărbătoare a Românilor în condițiuni corespunzătoare importanței elementului nostru în sinul națiunii române.

Biroul Asociațiunii din a sa parte va îngriji ca publicul nostru să fie informat pe deplin și la timp asupra mersului lucrărilor pregătitoare, și anume și asupra modalităților în cari este a se anunța participarea la expozițiune și va avea să se facă trimiterea obiectelor. Va da anume la toți câți i-se vor adresa, informațiunile și instrucțiunile de cari vor avea trebuință.

Accentuăm încă de acum, că participarea la expozițiune trebuie anunțată biroului

„Asociațiunii” cel mult până la 1 Aprilie n. 1906, arătându-se în mod specificat obiectele ce se vor expune (descrierea, originea, numărul, volumul și greutatea lor), ca apoi expedițiunea să se poată face conform instrucțiunilor ce se vor da din caz în caz și în conzonanță cu biletele ce vor fi trimise în duplu, deodată cu obiectele de expus.

Obiectele a căror trimitere nu se va anunța prin asemenea bilete și nu vor sosi la timpul și locul ce se va designa, vor fi refuzate, deoarece biroul nostru va putea exopera și asigura expozițiunilor înlezmirile de transport și de vamă, precum și plasarea corăspunzătoare a obiectelor numai în caz dacă se vor observa cu toată rigoarea instrucțiunile ce se vor stabili.

Din ședința Comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 12 Decembrie 1905.

Ioan I. Lăpădatu m. p. notar.
Iosif St. Șuluțu m. p. prezident.

REVISTE.

Budapesta. În situația încurcată a politicii noastre nimic nou și sigur. Deducții s'au făcut și fac mereu, dar la pace încă nu s'a ajuns. Momentul cel mai nou e, că Wekerle umblă să compună un cabinet de tranziție.

Uniunea vamală sârbo-bulgară a provocat între Austro-Ungaria și între aceste 2 state un schimb de note. La nota Austro-Ungară, care cerea în niște termeni aspri și laconici desfacerea uniunii vamale dintre aceste două țări, — i-s'a

— Curată calumnie, ba mai mult: absurditate fizică, ba ce zic . . . răspunde îndârjită Xantippe roșind până după urechi.

Nici nu mai zice altă vorbă, pune capul în pământ și iasă afară supărată foc.

Martorul Xenofon nu s'a prezentat la pertractare. Președintele îi cetește fasiunea dată înaintea judei investigator. Din fasiunea aceasta apare, că Socrates e un om temător de zei, blând și cu minte. Martorul de altfel a trimis o carte în două tomuri, scrisă cu intenția, să dovedească cele spuse în pomenita fasiune.

Advocatul apărător, cere să se cetească cele două tomuri. Tribunalul nu primește propunerea apărătorului, pe motivul, că membrii tribunalului știu conținutul acelei cărți, de pe când erau gimnasiști.

Pentru dilucidarea stărilor sociale și religioase din secolul al IV-lea, înainte de Hristos, a fost citat ca pricepător profesorul Neamțiu.

— Te rog, spune-ne pe scurt, dar clar starea socială și religioasă de pe timpul lui Socrates, zice președintele către venerabilul profesor Neamțiu.

— D'apoi, să nu fie cu supărare lumea de atunci era coruptă binișor. În urma legăturilor familiare se tușau multe scandale de ale zeilor din Olimp, dar multe ajungeau și la urechile publicului mare.

Însuși Iupiter a fost dat de gol în mai multe rânduri, ba când era vorbă de ceva aventuri, abuză destul de negenat de puterea sa oficioasă. Apoi cu multă dragoste de obiect, arată pe lung viața casnică a zeilor din Olimp. Ba la urmă începe cu citațiuni din Homer, când apoi președintele mulțămindu-i pentru informa-

țiunile date, declară procedura probătoare de terminată.

Urmează vorbirile procurorului și apărătorului. Începe procurorul, zicând:

— Sum silit să acuz pe reprezentatul cel mai classic a minții luminate, să acuz pe înțeleptul înțelepților, să acuz pe Socrates și încă pe baza §. 190. din C. p. Statul chestiunii e clar. Socrates a păcătuit. În termeni de operete s'a exprimat despre zeii din Olimp, nimicindu-le auctoritatea cuvenită înaintea poporului. În parte a recunoscut însuși acuzatul, dar fasiunile sub jurământ a martorilor ascultați astăzi, dovedesc lucrul mai pe sus de ori-ce îndoială. Rog pe On. tribunal a-l declara de vinovat pentru delictul comis contra religiei și exercițiul liber a aceleia. Ce privește demăsurarea pedepsei, cer a se lua în considerare §. 92. al aceluiaș C. p. croindu-i o pedeapsă mai domoală.

Apărătorul Dr. Bruscul glăsuște așa:

— Mărite die president! Onorat Tribunal regesc! Un singur om a fost în toată istoria lumii, care a luat în serios și a aplicat serios marile idei de drept, lege și dreptate. Și pe acest unic om îl aduc înaintea legii. Demagogi, oameni stricați, ba chiar și dramaturgi fără valoare îi sunt acuzatorii și procuratura regescă primește de bani buni spusele acestor descreerați.

Onorat Tribunal regesc! E acuzat cu ireligiozitate iuterpretele cel mai classic a religiozității. Și pe ce motiv? Ce a făcut clientul meu? A zeflemizat câteva aventuri de ale lui Iupiter și Venus. Și oare un filosof veritabil nu-și poate permite să iea sub ascuțișul criticii niște lucruri neiertate? De altcum nici Joe, nici Venus nu făceau

mare secret din trebșoarele de această natură.

Cu multă vârvă oratorică arată apărătorul, că păcatele imputate clientului său nu pot fi socotite nici ca vătămare de onoare, pentru-că prin ele des pomeniții zei n'au fost espuși disprețului public, nici n'au pricinuit introducerea cercetării disciplinare contra dășnilor. Din contră Socrates prin procedura sa, a propagat popularitatea zeilor de atunci, deci laudă și nu pedeapsă merită. Cer ca clientul meu să fie scos de sub acuză.

După consfătuire de o jumătate de oră, președintele publică următoarea sentință:

În numele Majestății Sale a Regelui!

Tribunalul reg. din Brustureni, ascultând vorbirile de acuză și apărare din procesul pornit contra lui Socrates pentru delict contra religiei și pertractat azi, a adus următoarea

S e n t i n ț ă :

Socrates, locuitor în Athena, profesor suplent, provizor, interimal, filozof fără diplomă, acuzat cu delictul prevăzut în §. 190. al C. p. e scos de sub acuză și toate urmările aceleia. Dar luând în considerare momentele ivite în decursul pertractării, că Inctul ar dăscăli fără îndreptățire, după ridicarea la valoare de drept a acestei sentințe, toate actele se străpun Inspectoratului reg. de școale din Brustureni, ca întru cât fapta aceasta a Inctului ar călca legea despre instrucțiunea poporală, să iea măsurile de lipsă în cercul său de competență.

Lucian.

răspuns în termeni dulci și șireți, că despre desfacere nu poate fi vorba, fără vor schimba unele puncte din învoială unde ar fi interesată Austro-Ungaria. Și după ce aproape nici un punct nu este, a cărui ștergere ori modificare să nu o ceară Austro-Ungaria, raporturile devin foarte acute, cu atât mai vartos, că Serbia și Bulgaria sunt decise a susține această uniune la orice întâmplare. În cazul acesta Austro-Ungariei nu-i rămâne altceva, decât să-și recâștige auctoritatea perdută în aceste două state prin un războiu. Și deja multora li-se pare că aud bubuitul tunurilor și simt mirosul de prav de pușcă.

Franța. În 17 l. c. a fost în Versailles alegerea noului președinte al Franței pe timp de 7 ani. A fost ales Fallières. Lupta s'a purtat între Doumer, dușmanul curentului inaugurat în Franța și între Fallières, adeptul acestui curent. Capacitate politică Fallières nu este.

Act de mulțămită.

Subsămnatul, ca plenipotențiat a doamnei Valeria Morari născ. Pop. — mă simțesc îndatorat a aduce mulțămită publică *Direcțiunii banței generale de asigurare mutuală „Transilvania“* din Sibiu, fiind-că a plătit o asigurare de 820 cor., deja amulată din cauza neîmplinirii obligamentelor.

Purcederea aceasta cinstită, pe cum și culanța, cu care această bancă s'a achită în chestiuni de asigurare, mă îndeamnă să o recomand cu toată căldura tuturor românilor, cari vreau să-și asigureze viața ori realitățile.

Blaj, la 20 Ianuarie 1906.

Gavril Precup,
plenipotențiatul doamnei
Valeria Morari n. Pop.

Noutăți.

Anul nou. Ca în toți ani și de data aceasta, liturgia a fost pontificată de Escel. Sa Mitropolitul Victor, cu numeroasă asistență. Predica despre însemnătatea sărbătorii, a fost rostită de înaltul prelat. La oarele 12, clerul gremial s'a prezentat la reședința mitropolitană, și prin graiul cum-pătat a părintelui canonic și prepozit I. M. Moldovan, au exprimat Escelenții Sale, preasfințitului nostru arhiepiscop, mulțumite profunde pentru toate câte a făcut, în favorul bisericii noastre în aceste grele timpuri și cele mai sincere urări de îndelungă viață și fericire. Vădit mișcat Escelența Sa mulțumește de această nouă dovadă a alipirii și dragostei, și din parte-i din toată inima împarte binecuvântarea sa tuturor. La oarele 1. s'a dat mare masă, la care au fost invitați, pe lângă membrii Veneratului Capitlu și unii preoți gremiali, funcționarii dela oficiile administrative.

Știri literare. Însemnăm aci unele produse literare apărute în zilele acestea: Al. Odobescu: *Opere complete*, vol. I. cuprinzând unele dintre perlele cele mai prețioase ale literaturii române, rămase dela regretatul Odobescu. Între altele două poezii eroice, studii istorice, povestiri și hazme mitologice, disertații și acel neîntrecut Pseudo chinegeticos, bogat în cunoștințele vaste și neajunsul stil a lui Odobescu. Volumul împodobit cu portretul autorului, se

vinde cu 150 cor. și a apărut ca și multe altele în editura instit. „Minerva“ din București. — Tot acolo a apărut: M. Sadoveanu: *Amințirile căprarului Gheorghiiță*, reminiscențe din cei trei ani de căzărâ. La început povestirea e incoloră, încetul cu încetul însă se a-rinde tot mai mult și se face mai interesantă. Costă 2 cor. — *Intru amințirea prof. A. P. Bota*, o broșură de 44 pag. cuprinzând portretul, biografia lumormăntarea și vorbirile rostite din acei trist prilej. Se vinde cu 80 fil. în favorul fondului, ce va purta numele atât de mult regretatului amic. Recomandăm în special procurarea acestei broșuri numeroșilor învățători, fosti elevi ai lui. — „*Geloșii*“, o hazie comedie într'un act, după germană, de Moșul (N. P. Petrescu), preț 40 fil.

„*Lucașfărul*“, anul V. nr. 1 cuprinde într'o admirabilă executare preștrumoasele podoabe ale catedralei din Sibiu, datorite penelului marelui nostru artist Octavian Smigelschi, apoi articoli literari de Pavellescu, Zamfirescu, Basarabescu, Borcea, Fatma, Sandu-Aldea etc. Această revistă poate fi cea mai prețioasă podoabă a ori cărei case românești.

Foi noue. De anul nou am primit primul număr din revista „*Viața literară*“ de sub direcțiunea dlor G. Cosbuc și Ion Gorun, cu un cuprins bogat, semnat de o pleiadă din cei mai buni scriitori. Abonamentul anual 5 lei. — „*Orizontul*“ a apărut și el la Cluj sub redacțiunea dlui V. E. Moldovan. Cuprinde articoli politici, literari, sociali ș. a. semnați de Dr. C. Maniu, Dr. Valer și Vas. Moldovan, Ciato etc. Costă 10 cor. la an. — La Lugoj a apărut „*Meseriașul*“ foaie industrială și comercială sub redacțiunea învățătorului Const. Linba. Apare tot a doua Duminecă, costă 480 cor. la an. — „*Păstoriul sufletesc*“, periodic de predici, nr. 1. conține opt predici, dela Crăciun până la Dumineca lui Zacheu, la cununie, la mort, apoi meditații și studii din sfera oratoriei. Toate ar fi bune, dar limba și fraseologia, lasă așa mult de dorit. Dorim toate cele bune. — „*Nucleuș*“, revistă umoristică și satirică, apare la Budapesta, sub redacțiunea unui comitet. Tot începutul e greu, chipul cum se prezintă acest prim număr, ne îndreptățește se sperăm. Umorul și caricatura nu le înfălești la tot omul. Abonamentul anual 8 cor. — La Timișoara a reapărut „*Controlul*“, de astă dată organ independent, impersonal și obiectiv. Redactor Toma D. Cirovici.

Fondurile arhiepiscopane. Se cuitează primirea următoarelor contribuiri:

Masa studenților, a primit ca răscum-părare felicitărilor dela Dr. Alesandru Vajda-Voevod din Olpret și soția 20 cor. Petru Panda, cand. de notar 2 cor. Marian Popa 2 cor. Traian Radu, notar, toți din Feneș, 5 cor. Vas. L. Pop, protonop. Sângeorgiul-de-Meseș 5 cor. Sim. Marinceș, Bogdana 2 cor. Ioan Negrean, Buciumi 2 cor.

Fondul subsidiar al preoților, a primit dela *Jacob Popa*, protonotar consist. 3 cor.

Sara de Sân-Vasiu s'a serbat în localul Casinei române, prin o succasă serată. Prof. Precup a vorbit despre recentele publicațiuni ale scriitorilor ardeleni, insistând mai ales la poetul Goga. A cântat la pian cu mult simț d-șoara *Nelica Deac* și cu vocea d-șoara *Hortenzia Groze*, iar dl *Iuliu Pop*, a spus un monolog hazliu. Serata a fost foarte bine cercetată, și cei prezenți și-au petrecut vesel până la 12 oare, când urându-și mulți ani cu bine, s'au despărțit.

Convocare. Adunarea generală a societății „*Concordia*“ din Blaj, se convoacă prin aceasta pe 4 Faur n. la oarele 2 d. a. în localul Casinei meseriașilor români. Obiectele: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul consiliului de administrație. 3. Alegerea unei comisiuni pentru censurarea raportului. 4. Propuneri. Blaj, din ședința consiliului, ținută la 20 Ianuar n. 1906. — *Teodor Onișor*, preș. *Aug. Gruția*, secretar.

Pătreceri. Comitetul „*Reuniunii femeilor rom. gr.-cat. din Blaj*“, invită la *balul*, ce se va aranja Sâmbătă în 27 Ian. n. 1906 în hotelul „*Univers*“. Damaele sunt rugate a se prezenta, pe cât se poate, în costume românești. — Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra acestui bal, care promite a fi un fel de bal etnografic, unde vor fi reprezentate, după piniuță, tot soiul de costume naționale.

Necrolog. † *Vasile Filip*. Duminecă dimineață, în ziua Nașterii Domnului, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului simpatiei și binemeritatul preot gr.-cat. Vasile Filip din Lapușul-românesc, dieceza Gherlei, în cratea de 54 ania vieții și 25 ani ai preoției. Repausatul în toată viața sa a fost un model de preot român, un caracter firm și hotărât, prin care și-a știut câștiga stima și iubirea tuturor, cari l-au cunoscut. Serviciul funebral l-au îndeplinit 8 colegi-preoți, pontificând protopopul tractual Vasile Muscea, care a rostit și predica funebraă cu multă duioșie storcând lacrimi din ochii numărului public asistent, descriind în vii colori zelul neîntrecut și rodnică activitate ce a dezvoltat-o acest preot, model de abnegație și inteligență, care în întreaga lui viață a trăit și lăcrat ca bun creștin și înfăcărât român, povățuind adevărul, onestitatea, moralitatea, dragostea de neam și de aproapele. Preoțimea tractuală a perdut în el un coleg iubitor și sincer, iar credincioșii săi un bun și drag părinte, un povățuitor cuminate și compătat, care în tot decursul păstoririi sale de 25 ani cât a petrecut în mijlocul lor, numai și singur spre binele și folosul lor a muncit și oboșit.

Un harnic cetățean a pierdut orașelul nostru prin moartea regretatului † *Gregoriu Ordace*, care a repausat la 18 Ianuar n. la 9 oare dim. după îndelungate suferințe. În vrista de 68 ani, în al 26. an a căsătoriei sale. Om muncitor și erudit, cum a fost el, poate servi multora de pildă vrednică. Trimitem sincerile noastre regrete îndurare-ratei familii.

În veci amințirea lor!

Mulțămită. Primeasca sincerile mele mulțămite toți acei prietini și cunoscuți, cari prin condolențele lor, au cercat să-mi aline durerea, cauzată prin pierderea neuitatului și iubitelui meu soțiu. — *Vad. Solomon Sinberger* născ. *Cecilia Sinberger*.

Posta redacțiunii.

Celor cari se cuvine. Mulțumesc prietinelor, cari și-au adus a minte de mine din prilejul ss. Sârbători și a începerii unui an nou. Din parte-mi le urez din inimă toată fericirea.

S. S. Ne judecați pe nedreptul, actele consistoriale nici nu trec, nici nu se opresc, în redacțiunea noastră.

L. L. A rămas pentru numărul următor.

Dr. P. O. În numărul acesta n'a mai fost loc.

V. C. în D. Nu credem, că s'a poate ajunge la ceva cu „recunoștința“ ce ne a-ți trimis spre publicare. La tot cazul ea va strica mai mult decât gândiți. Noi credem, că ar fi mai bine să nu insistați pentru publicarea ei.

I. L. N'ați însemnat după cine e prelucrată meditația trimisă.

Nich. Acest gen de scrieri trebuie ținute la aceeaș înălțime până în sfârșit, altcum l-și pierd efectul.

A V I Z !

Se află de vânzare:

napi de nutreț

maja metrică cu 1 coroană.

EMIL VLASA,
proprietar.

(2) 2-3

Sâncel.

PARTE SCIINTIFICĂ-LITERARĂ.

Hipnotismul.

(Continuare).

Putea să cetească și scrisoarea pusă după ceafa ei, dar pe lângă aceeași condiție, ca să se poată reflecta pe hârtie. Mirosul ei peste măsură dezvoltat se dovedea în modul următor. Luau de ex. un bilet. Î-l rupeau în prezența ei în mai multe bucățele. O bucățică o predau histericeii, iar celelalte le ascundeau prin odaia vecină. Histerica lua bucățica de hârtie, o mirosia, și pleca în urma celorlalte. La persoanele și mobilele, unde nu se aflau bucățele din biletul acela, nici nu se uita. Din contră căuta bucățele la persoanele și în mobilele, în cari fi mirosia, că s'ar afla¹⁾.

Cauza fenomenelor de anestezie și de hiperestezie e de a se căuta în faptul, că lăsându-se toată puterea vitală și atențiunea asupra unei anumite facultăți, aceasta trebuie să fie mai sensibilă; pe când celelalte, dela cari s'a subtras influința puterii vitale, trebuie să fie mai puțin sensibile.

4. *Exemple de halucinațiuni.* Se întâmplă, că descriindu-se un morb cu toate amănuntele și durerile lui, unii din cei prezenți își pun mâna la locul respectiv al trupului, ca și când i-ar dura și pe ei. Unor bolnavi apoi li-se pare, că ar vedea anumite lucruri pe hainele de pat, de ex. paingini, și umblă după ele să le prindă. Aceasta se întâmplă la morburile împreunate cu fierbințeli mari, de ex. la tifus. Ba atât de tare se conving ei despre lucrurile acelea neexistente, încât rămân de convicția aceasta pe mai multe zile. Un atare cas mi s'a întâmplat și mie cu unul, care era în tifus. În morbul său, își închipuia, că fratele său a murit. Spunea cauza morții. Descria momentele ultime, locul în care ar fi fost îngropat, epitafiu ce i-s'ar fi pus. I-am reflectat, că nu e așa. I-a venit curioasă necredința mea, și mi spuse, că el a fost acolo, și apoi m'a întrebat, că nu am cetit anunțul funebral din cutare număr al Gazetei, pe pagina a doua. Convicția aceasta a lui a durat și după ce trecuse peste criză. Acestea ar fi *halucinațiuni pozitive*. — Exemplu de *halucinațiune negativă* ar fi spre pildă, când cineva, cufundat în nescari cugete, caută un obiect, pe care nu-l află, cu toate că acela e înaintea ochilor. Acestea sunt jocuri de ale fantaziei.

Tot de aci se țin și exemplele de *amnezie* și de *hiperamnezie*. De multe ori se întâmplă de cu ocaziunea unor sgudiri mai mari, ne aducem aminte de unele lucruri, pe cari le-am fost uitat. Așa de ex. se spune, că cei ce se înecă, înainte de moarte își văd întregă viața, iar despre o muiere, ce se afla în deliriu, se spune²⁾ că a început să reciteze versuri latine, pe cari le auzise odinioară, repetându-se mai adeseori de un student, care locuia la dansa, pe cari însă le uitase. Acestea ar fi exemple de hiperamnezie. — Exemple de amnezie apoi am avea la somnuambuli și la morburile împreunate cu fierbințeli. Cei dintâi se scoală, umblă, lucră, răspund la întrebări, fără să-și aducă aminte după aceea de ceva; iar la cei din locul al doilea se întâmplă de nu-și mai cunosc părinții, prietini, etc. Așiderea se întâmplă câte odată, de unele persoane într'un moment dat, și-și uită de tot limba.

5. *Schimbarea personalității.* Fenomene de acestea aflăm și în somnul comun. Câte odată se întâmplă de ne visăm ca copii ori ca studenți, ocupați cu lucrurile de pe atunci. Ba câte odată ne visăm și altceva, ce nu am fost. Așa de ex. un ofițer, care avea mare venerațiune pentru Hanibal, s'a visat odată ca Hanibal învingător într'o luptă. Și dacă fantazia poate îndeplini acestea în somnul comun, cu atât mai vărtos le va putea face în hipnoză, unde mai lucră și sugestia, repetându-i omului în continu, că el este cutare. ori cutare.

6. *Influința sugestiei asupra voinții.* Se întâmplă în viața de toate zilele de, fără să ne putem da sama, am ajuns la unele concluzii, despre cari nu dubităm, că nu ar fi adevărate; ba nici nu permitem să fie trase la îndoială. De aceea apoi și lucrăm, și încă cu toată energia, în conformitate cu concluziile acelea. — Tot aceasta se întâmplă și în viața socială. Sunt unii, zice Bernheim, pe cari soartea i-a favorizat și i-a așezat în poziții înalte. Alții apoi încep să-i laude și să vorbească totdeauna despre ei, ca

și când oameni, ca ei nu ar mai fi. Se înțelege, că de dovedit, nu se dovedește, că ar fi mai mult, de cât alți muritori. În urma acestei lăudări continue, vaza acelor persoane crește înaintea mulțimei, carea începe acum să se închine înaintea lor, fără să-și poată da sama, de respectul acela deosăbit. Ce zic aceia, e sfânt, și mulțimea s'ar scandaliza, dacă cineva ar cuteza să-i degradeze la rangul de simplii muritori. Ar fi cazul unei sugestii de mulțime. — Tot așa, zic hipnotiștii, se întâmplă și în hipnoză. Hipnotizatoriul sugestionează o idee. Fantazia o reprezintă într'un mod viu. Minte, legată ce e drept, dar nenimicită, o primește ca absolut adevărată, fără ca să-și poată controla adevăratatea, și o prezintă voinții. Voința apoi împlinește în mod irezistibil, și fără să permită contrazicere, lucrul exprimat prin ideea sugestionată.

În forma aceasta se pot explica și faptele *post-hipnotice*, adică acelea, cari au să se întâmple la anumiți termeni ficși. Hipnotizatoriul le sugestionează. Fantazia le reprezintă. Minte se convinge, fără să-și poată da sama, cum a ajuns la convicție. Sosește apoi ceasul, și omul nostru în mod irezistibil și-și împlinește misiunea. El vede ce e drept, că lucrul acela e neraționabil, dar totuși e convins, că el trebuie să-l facă; și de aceea, cearcă motive, cum și l-ar putea legitima.

Faptele apoi, pe cari hipnotizatul trebuie să le îndeplinească în decursul hipnozei, la anumite oare, încă își află analogia în somnul comun. Pentru că sunt unii, cari se pot scula la ori care oară își propun. Ei sunt nesimțitori, în decursul somnului pentru ori care alt sgomot, numai ceasul îl aud. Aceasta se întâmplă mai cu samă la oficialii dela căile ferate, și la îngrijitorii de morboși.

7. Fenomenul *rapport-ului* sau al faptului hipnotic, că hipnotizatul nu ascultă decât numai de hipnotizator încă își află analogia în somnul natural. Se întâmplă de ex. că mamele cu copii mici, nu aud în somn nici o larmă, chiar și dacă e mare; aud din contră cea mai mică mișcare a copilului, și în somn încep să legene. Aceasta provine de acolo, că grija lor principală, lucrul ce le stă la inimă, e copilul; cu gândul lui se culcă și numai pe el îl aud. Asemenea am văzut, că se întâmplă și cu îngrijitorii de morboși, și cu funcționarii dela drumul de fer. Tot astfel adoarme cu gândul hipnotizatoriului și hipnotizatul. Pentru el numai hipnotizatoriul există; și de aceea numai sugestiile lui le aude. Aci mai observă sugestionistii și aceea, că fenomenul *rapport-ului* țare loc între hipnotizat și hipnotizator, numai după ce acesta l-a hipnotizat mai de multe ori.

În fine explică sugestionistii și fenomenul *transportării morburilor*. Se înțelege, adaug ei, că nu se pot transporta orice fel de morburii, ci numai acelea, cari depind dela nervi și mușchi, cum ar fi paralizia, catalepsa și altele. Hipnotizatul are mare încredere în hipnotizator, și astfel când îl vede apropiindu-se cu nescari instruminte de boala lui, și pe lângă aceea mai și spunându-i, că îi ia boala și o pune în altă parte a trupului, ori în altul, morbosul își închipue, că i-a și luat boala. În urma acestei închipuirii intenzive, el începe a-și mișca musculatura, și boala a dispărut. Celalalt apoi, văzând că vine hipnotizatoriul la el, cu instrumintele acelea, și spunându-i-se că îi pune boala cutare, luată dela cutare, și-și închipue, că el de fapt e și cuprins de boala respectivă, și de aceea nici nu cearcă să-și întindă mâna ori piciorul, pentru că crede, că ar fi zădarnică orice încercare.

Explicările acestea ale sugestionistilor, adevărat că nu sunt sigure. Însuși Bernheim ni-o spune aceasta¹⁾ când zice: „Bine știu că toate aceste nu sunt alta decât o formulă; nu vreau să stătoresc prin ele o teorie. Pe terenul psihologic cauza și esența fenomenelor se subtrag dela știința noastră; dar formula, așa după cum e, de nu mă înșel, ne poate face să înțelegem un mehanism, pe care mintea nu-l poate explica cu deamănuntul. Conceptul acesta varsă o rază de lumină deși imperfectă“. Dar pentru aceea ele sunt probabile, și se pot admite. Așa că concluzia, la care ajungem din considerarea mai amănunțită a fenomenelor hipnotice inferioare, dar numai a acestora, ar fi următoarea: *Fenomenele hipnotice inferioare pot fi fenomene curat naturale și se pot explica pe cale naturală, fie și numai imperfect.*

(Va urma)

¹⁾ Dr. Szilvek, op. cit. pag. 138.

²⁾ Dr. Szilvek, op. cit. pag. 101.

¹⁾ „De la Suggestion“ pag. 201.

Dare de samă și mulțumită publică.

MOTTO: „Și în cât nu ni-e dat a trăi mult, să lăsăm ceva prin ce să dovedim, că am trăit.“

Pliniu, cart. 8. epist. 7.

Conform preaveneratei epistole pastorale, dată de Escelentissimul episcopat a Provinciei mitropolitane gr.-cat. române de Alba-Iulia și Făgăraș, de dđto 6/8 Ianuarie Nro. 470—1900. asupra omagiuului către Domnului Hristos a Iubiului anului sfânt 1900. și aniversării a 200. dela sfânta Unire, unde în punctul penultim se zice: „Afară de aceasta fie-care parohie se facă și alte lucruri bune salutare întru amintirea marelui eveniment al sfântei Uniri, și în privința aceasta consultându-se frații parohi cu iubiții noștri credincioși, vor afla după împrejurările locale, că ce este mai potrivit, să se facă nu numai întru amintirea sfântei Uniri, ci deodată și pentru prosperarea sfântei biserice“ etc. Comuna bisericăscă gr.-cat. de T. Silvaș, diecesa Gheriei, Selagiu. — ca după exemplul multelor, dar mai bogatelor comune din jur, cu timpul să-și poată edifica o biserică nouă, corespunzătoare măririi lui Dumnezeu, în adunarea bisericăscă, ținută la 22 Decembrie 1900. a înființat o fundație în bani și bucate în sensul înviațiunilor din cerculariul diecesan de dđto 12 Noemvrie 1878 Nr. 5397. p. 2. După o manipulare conștientoasă și exactă în anul 1904 a succes în jurul bisericii vechi a aduna mult material solid de 165000 cărămizi și în primăvara anului trecut cu încredere și speranță în Atotputernicul Dumnezeu și ajutoriul oamenilor de bine, s'a început edificarea bisericii. În speranță nici că ne-am înșelat, căci cunoscută fiind starea materială deșă, dar cu atât mai marea pietate și însuflețire a credincioșilor din loc, s'au aflat oameni de suflet și de inimă, ba comune întregi T. Santou, Vezend, Hotoan, Seuca, Cehal, Tasnad, Coasiu cu demni preoți în frunte, cari s'au îngrijit a ajuta după putință, și biserică într'o rară splendoare spre bucuria și deplina mulțumire s'a edificat. Virtutea binefacitorilor cândva a fost ornamentul veacurilor trecute, gloria și puterea strămoșilor noștri. Mulțumită Atotputernicului Dumnezeu, că acea virtute strămoșoasă iarăși a devenit dominantă, și poporul nostru românesc, deși sărac, dar fiindu-i avută inimă bucuros jertfește cu deosebire la zidiri de biserici.

Faptele și moravurile bune cândva era datina a le trece posterității. Sunt creștini buni, cari în sfera lor sfântă și destul de amplă află o activitate nobilă, și și-au propus un scop sfânt și glorios, adică mărirea lui Dumnezeu și fericirea neamului, încât cu dreptul merită recunoștința și onoarea fiilor neamului consăngean. Atari creștini prin faptele mărețe pe veci își întipăresc numele glorioase în inimile multămitoare ale acelor, cu cari au făcut bine. Dăruiți pe sama bisericii din T. Silvaș, a cărei consacrare din 15 Octomvrie a fost descrisă în coloanele prețitului ziar „Unirea“ au fost dela începutul edificării, și încă tot mai incurg. Înregistrăm aci dăruiile și numele dăruiitorilor: Prin intercesința Mon. dn preot Ioan Szilágyi din Vezend dela Ioan cândva Giurgea 1000 coroane. Dela Ioan cândva Szilágyi, ca bani lăsați pe sama bisericii prin testament,

s'au primit 600 coroane. Altariul l-au pro-văzut și înfrumășat cu cele de lipsă doamna Floare Verzeș, văduva lui Gargiu cândva Filep, fost proprietar în T. Santou cu fiii D-sale Georgiu și Ioan Filep, în suma de 468 coroane. Văduva cantoreasa Maria Supuran, a dăruiit 240 coroane. Văduva lui Auxențiu cândva Sarkadi, fost preot în Fegernie, Maria Lobonțiu, a dăruiit 210 cor., Ana Pop văd. locuitoare în Reghea 200 cor. Rach'la Supuran văd. 200 cor. Maria Fare văd. 200 cor. Maria Macaria văd. 200 cor. Dl Petru Chiș din T. Santou 220 cor. Iuliana și Floarea Zdrobea doue surori din T. Santou 200 cor. Gavrilă Pop 158 cor. Petru Chiș a cumpărat un potir în preț de 100 cor. Comuna Vezend (dieceza Orășii) 84 cor. Comuna T. Santou 107 cor. 50 fil. Comuna Seuca 110 cor. 80 fil. Comuna Hotoan 68 cor. Comuna Cehal 53 cor. 44 fil. Comuna Tasnad 26 cor. 30 fil. Comuna Coaș 35 cor. 20 fil. Comuna Pir 10 cor. 5 fil. Dl Ioan Filep, hotelier în Coaș 100 cor. Ioan Lazar și Floarea Nistea, au dăruiit un rând de vestimente bisericăști în preț de 80 cor. Iuliana Borobeiu, Vasiliu Pop și Oana Ghiș, au cumpărat doi prapori în preț de 76 coroane. Dl Ioan Hendea din Borla 60 cor. Petru Lazar din Santou 80 cor. Văd. Nemeș și fiii din Vedres-Avrăm 50 cor. Dl Georgiu Filep din T. Santou 20 cor. Dl Ioan Filep din T. Santou 40 cor. Coriolan Cărbunariu 4 cor. Georgiu Pap k. din Odai 20 cor. Rach'la Jarc văd. din Moara Bánfi 6 cor. Văd. lui Petru Pap 30 cor. Dl Francisc Cosma din Pir 10 cor. Georgiu Darna din T. Santou 40 cor. Ioan Tioca din Chișgea 8 cor. Georgiu Iacobuțiu 10 cor. Ioan Potrovița 4 cor. Ioan Racolța 2 cor. Georgiu Hendea 2 cor. Georgiu Marchiș 2 cor. Gregoriu Erdei 4 cor. Mihai Nagy 2 cor. Ioan Pastean din T. Santou 200 cor. Georgiu Tescas din T. Santou 100 cor. Georgiu Mocan din T. Santou 20 cor. Andreiu Ciontos din T. Santou 10 cor. Dl Nicolau Hoblea din Cig 10 cor. Ioan D. Pop din T. Santou 10 cor. Văd. Rebeșoia din T. Santou 10 cor. Gregoriu Vanca cu soția sa Rafla din Hotoan 30 cor. Ioan Nilvan din Andrid 10 cor. Alesandru Hendea din Blagea 5 cor. Ioan Ostate din T. Santou 5 cor. Traian Ostate din T. Santou 5 cor. Maria Maier din Sanislau 5 cor. Vasiliu Haiduc și soția din Cean 50 cor. Gavril Gustus din Seuca 5 cor. Georgiu Pastin din I. Santou 5 cor. Vasiliu Decenyi și soția din Sanislau 20 cor.

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sămăntorul“ Revistă Literară. Anul V. Nr. 1.: N. Iorga, Ce este „Sămăntorul“? — A. Stavri, Fruierul (poesie). — Mihail Sadoveanu, O povestire de sărbători. — St. O. Iosif, Stropi de Nufăr (poesie). — C. Sandu-Aldea, Nepotul lui Mihailis. — Z. Bărsan, Scrisoarea (poesie). — X. Cugetări. — Cronica: N. Iorga: Despre cărțile d-lor Conitz, păr. Mihăiescu, G. Pascu, R. Rosetti, Skina, despre revistele „Convorbiri“, „Tribuna“ din Arad, „Bunul prietin“, „Craiovița“, despre o culegere de vicieimuri și despre un pamflet bisericăsc. În supliment: Cele mai vechi icoane românești (ilustrații). Numărul: în țară 20 bani, în străinătate 25 bani. Abonamentul: în țară 10 lei pe an, în străinătate 12 lei pe an. Redacția, Strada Buzești Nr. 42. Administrația: Str. Regală, 6 (Tipografia „Minerva“).

„Junimea literară“, Anul III. Nr. 1. cu următorul sumar: Dragostea Dumbrăvii (versuri). Leandru. — Biserica din Rădăuț în Bucovina, D. Olinescu. — Orfana (versuri) G. Rotică. — Rolul literar și cultural al Episcopiei din Rădăuț. Dimitrie Dan. — Din metamorfozele (prefacerile) lui Ovidiu Nasone (versuri) V. Bumbac. — Petriile Doamnei. S. Fl. Marian. — Niță (versuri), Sever Beuca-Costineanu. — Babele și moșnegii scăpați de omor, Dr. I. G. Sbiera. — În albumul unei copile (versuri) C. Morariu. — De sărbători (versuri) V. Huțan. — O zi de Crăciun. Iosif Vichovici. — Mirajul (versuri) Lucescu. — Basniocul. Elena Veronea. — Tremură un șoptit (versuri) N. Dracinschi și G. Rotică. — Amintire (versuri) D. Ponescu. — Iar noi. Nic. Dracinschi. — Notițe bibliografice. N—r. Redacția și administrația: Suceava (Bucovina) strada Sturza Nr. 655.

A apărut:

Lucian Bolcaș: Năvăliri Barbare.

Novelă.

„Luceafărul“

Institut tipografic și de editură:
BUDAPESTA.

Se poate comanda dela autor: Buda-
pesta VII. Izabella tér 3.

Prețul 1 cor. + 10 bani porto postal.

Poșta Administrațiunii.

Am primit și cuităm abon. dela:

Brusturi pe 1904. Criobara pe 1905 sem. 2-lea și 1906 sem. 1-im. Valea Delșii pe 1893—1902. Mai restază a-i 1903—1905. I. K. Alsóvisó pe 1905 sem. 2-lea. Mititei pe 1900—1902. Sântimbru pe 1904 și 1905. Pelotini pe 1905. Valioara pe 1905. Băița (Distr. Fărăgău) pe 1906 și 1907. Ciugudul de jos (Arieș) pe 1905. Dr. A. L. Orade pe 1906. Butin pe 1906 sem. 1-im. Gurghiu pe 1904. Pe an. 1902 și pe 1905 sunteți încă în restanță și Vă rugăm să binevoiți a-i achita și pe aceștia. Drág pe 1905. Băla pe 1897. Közép-Visó pe 1905. Ilembac pe 1904. Satul nou de jos pe 1904 sem. 2-lea. Cerghizel pe 1905. Dretea pe 1901 sem. 2-lea 1902—1904. Ca Document la rațiuni servește recipisa postală cu provocarea la quitarea în acest loc. Șura mică pe 1903. Ludoguș mare pe 1896. Sântamăria Orlea pe timpul din 1 Oct. 1901—1 Oct. 1902. Szent-Lázár pe 1903 și 1904. Casina, Caransebeș pe 1906 sem. 1-im. Lippó pe 1905. Hosszapályi pe 1906 sem. 1-im. Ny. Bálintfalva pe 1904. H. A. Bpest pe 1906. Cucerdea română pe 1903 și 1904. B. Ujlak pe 1905 sem. 2. Cosogna pe 1905. Dr. E. Orăștie pe 1906 sem. 1-im. Dateș pe 1900 și 1901. Romos pe 1896. Ghelariu (distr. Uniadoarei) sunteți în restanță pe anii 1902—1905; adevă pe patru ani; și Vă rugăm, să faceți ori cum și să-i achitați, căci nu mai putem aștepta Carageu sunteți achitați până la fineș an. 1905. Vasláb pe an. 1905. Bistra pe 1905. Er-Kovács pe 1905. Genyété pe 1905. Lodroman pe anii 1900—1904. Pintic (distr. Fărăgău) pe 1905. Caandlos pe lunile Jan.—Marte 1906. Kéz pe Jan.—Marte 1906. N. Kócs pe 1905. P. P. Lugoș pe 1906 sem. 1. Ortelec pe 1905 sem. 2-lea. Nireșul mare pe 1906. Nireș pe 1906. Hidiș pe 1900 și 1901. Corbu pe 1903 și 1904. Dr. E. B. Teaca pe 1906. Suciul de sus pe 1905. V. D. Borșa (Maramureș) pe 1903 sem. 2-lea. 1904 și 1905. Asuagiul de sus pe 1905. Ulieș pe 1900. Dezmir pe 1906 sem. 1-im. Ceialtați bani s'au străpus Oficiului la carele au fost destinați. Dr. P. F. Gherla pe 1906 sem. 1-im. Ormenișul de Câmpid pe 1906. Ilustr. Epp. Lugoș pe 1906. Nagylak (Orade) pe 1900 și 1901. Szintye pe 1904. Vasad pe 1905. Ghimes-făget poe 1905 sem. 2-lea și 1906 sem. 1-im.

Editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa

Cumpărați!

Cumpărați!

„Calendarul Unirii“ pe anul 1906.

în 2 ediții: cea mai avută costă 50 fil. + 10 fil. porto.

☀ ☀ Cealaltă costă 30 fil. + 10 fil. porto. ☀ ☀

Durerile de stomac

sunt în celea mai multe cazuri urmările unei mistuii slabe și apar ca **insomnie, lipsa poftei de mâncare, junghiuri, jăgărae, sgârsciuri de stomac, amețeli, durera de cap, tuse cu flegmă, anemie, clorosă, gălbinare etc.** și cari duc la un morb greu, dacă omul nu să va îngrijă din bună vreme. — Contra durerii de stomac, s'a folosit de mult și se folosește și azi cu mare putere de **vindecare picurii de stomac dela MARIACELL** cunoscuți sub numele

Picuri de stomac alui Brady cari s'au dovedit de cei mai buni picuri pentru stomac.

Mii de epistole de recunoștință și mulțămită.

Când ti cumpărăm din potecă să-i cerem cu numele picuri de stomac alui Brady și să nu ne lăsăm înduplecați să ni-se dea alții.

Picurii lui Brady sunt pachetați în scutulă roșie și afară de marca din jos sunt provăzuți și cu semnarea preparatorului.

Ca să ne ferim de imitațiuni trebuie să-i comandăm de-a dreptul dela

farmacia Brady K.
„Regele Ungariei”

Viena I., Fleischmarkt 242.

de unde, spedându-se înainte 5 cor. vei primi 6 sticle, sau pentru 4.50 cor. vei primi 3 sticle duble froo.

O interesantă broșură de invitațiuni să dă la cerere gratis.

B. Brady

(32) 3-6

Crucă sau stea dublă

electro-
magnetică

D. R. G. M. Nr. 88503.

Vindecă și inviorează pe lângă garanță: **reumă, astmă, (respirație grea), insomnie, vizeirea urechilor, auzirea grea, epilepsie, nervositate, neapetit, gălbinare, durere de dinți, durere de cap, impotență, influență, precum și ori-ce morb de nervi.** Morbosul, care nu se vindecă în timp de **45 de zile** folosind aparatul de sub Nrul 88503, își reprimște banii numai decât. Acolo unde n'a folosit nici un medicament, cereați aparatul meu; sum convins despre sigurul meu aparat.

Prețul aparatului mare e cor. 6. —
e de aplicat la morburî vechi.

Prețul aparatului mic e cor. 4. —
e de aplicat la morburî mai ușore.

Spediția centrală de vânzare îl trimite în țară și străinătate cu rambursă, sau dacă banii se trimit înainte.

SCHIEFFER D. SÁNDOR

BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.

16 (37-52)

Gratuit:

o cumpănă de casă și o mașină de fier.

Din cauza imbulzelei prea mari a marfel trimitt în totă lumea renumita și de totă lumea plăcuta marfă din argintul de Mexico, și anume:

6 lingurițe, 6 furculițe, 6 linguri de masă, 12 lingurițe de cafea, 6 cuțite de desert, 6 furculițe de desert, 1 lingură pentru supă, 1 lingură pentru lapte, 2 luminări elegante pentru salon, toate din argint de Mexico

total 46 bucăți numai 6 fl. 50 cr.

Afară de acestea fie-care cumpărător primesc ca dar, și pe lângă garanță

o cumpănă de casă de o putere
de 12 1/2 kgr.

Argintul de Mexico este un metal alb (și dinlăuntru) despre calitatea căruia primesc garanța pe 25 ani. Spedițiunea se face ori prin rambursă ori prin trimiterea banilor înainte.

SCHIEFFER D. SÁNDOR,
BUDAPEST, VIII, strada Bezeredy Nr. 3.

— Pentru 5 coróne —

trimitt 4 1/2 chilo (vre-o 50 bucăți), bun și fin

© Săpun de toaletă ©

pregătit din: trandafri, liliie, viole, resedă, jasmîn, lăcrămióre.

Banii să se trimită înainte, ori se vor ridica cu rambursă.

Alexandru D. Scheffer,
Budapesta, VIII. Bezeredy 3.

74
distingeri.
6
medalii de stat.

10,000
motoare liferate
spre indestulirea
tuturora.

Fiiala

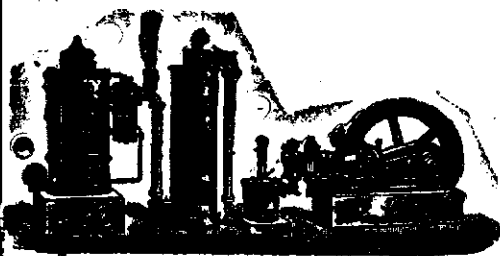
Fabricii de motoare din Drezda

Ignațiu Gellert & Cie.

Budapest, VI. Teréz-körut 41.

Telefon 12-19.

Motoare cu benzin, cu ulei, cu spirt, cu acetylen. — Motoare cu benzin pentru nblătit.

Celea mai moderne, celea mai perfecte cele mai rentabile motoare generatoare.

Motorul de Drezda e recunoscut de cel mai escelent fabricat în toată Europa. Constrycție trainică. Pregătit din material ales și bun.

Trainic! Nici după ani de lucru nu are lipsă de reparatură. — Rentabil la siguranță. Manipularea e foarte simplă. Spesele de lucru sunt mici.

Motoarele de Drezda să pot privi în lucru la diferite întreprinderi industriale și economice: la mori, la fabrici de cărămizi, fabrici de scânduri și de lemne, la scos de apă, la negoțul cu lapte, la imblătit etc.

Instalările noave să fac prin oamenii nostri esperți.

Deslușiri și preliminar se dau la cerere.

Garanță bună! Condițiuni de solvire
avantagioase. (31) 7-24

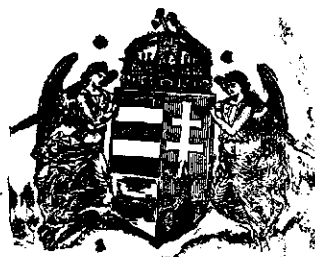
La esposițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și fabrica de scaune de fer
— pentru clopote a lui —

Antoniou Novotny

— în Timișóra-Fabrie —

(24) 51-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăduțe cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorce cu ușurință în ori ce parte, în

dată ce clopotele sint bătute de o latore prin aceea ce sint mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

— clopotele găurite —

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sint provăduțe în partea superiőră — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea aș un ton mai intensiv, mai adănc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminosă, de cât cele de sistem vechi, așa, că un clopot patentat de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scanelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de tóce de metal.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco.

